

FURS DE VALÈNCIA

A CURA DE
G. COLÓN I V. GARCIA

VOLUM IX

EDITORIAL BARCINO
BARCELONA
2002

ÍNDIX

I. ESTUDI JURÍDICO-HISTÒRIC, per Vicent Garcia Edo

1. La formació del dret valencià	5
2. L'inici de la conquesta valenciana	7
3. El dret aragonès	8
4. El dret de Lleida	10
5. El dret de Barcelona	11
6. El dret musulmà	12
7. Consolidació de l'ofensiva militar i conquesta de València (1237-1238)	13
8. L'encomanda de la redacció d'uns costums per a València	14
9. Pere Albert	15
10. La redacció i les fonts documentals dels <i>Costums de València</i>	16
11. Les concordances entre els <i>Costums de Lleida</i> i els <i>Costums de València</i>	19
12. La promulgació dels <i>Costums de València</i>	20
13. Denominació de la nova normativa jurídica	22
14. Territorialitat dels <i>Costums de València</i>	24
15. La promulgació dels primers privilegis	27
16. L' <i>Aureum opus</i> , versió impresa del <i>Llibre de privilegis de València</i>	29
17. L'expansió dels <i>Costums de València</i>	32
18. Les relacions entre els <i>Costums de València</i> i els de Tortosa	33
19. Distribució dels <i>Costums de València</i> en llibres o parts	40
20. Distribució de les rúbriques del manuscrit llatí dels <i>Furs</i>	43

21. Les concordances entre les rúbriques del <i>Còdex justinianeu</i> , les de l'edició dels <i>Furs</i> de 1547 i les dels <i>Costums de Tortosa</i>	46
22. Les rúbriques afegides als <i>Costums de Tortosa</i>	47
23. Les primeres modificacions del text dels <i>Furs</i>	49
24. Les corts de 1261 i les segones modificacions	50
25. Les darreres modificacions als furs de Jaume I	51
26. El <i>Privilegium magnum</i> del rei Pere el Gran	52
27. El <i>Privilegi capitulat</i> de Jaume II	53
28. Les corts i els furs de 1329-1330	54
29. L'edició incunable i la transmissió cronològica dels <i>Furs</i>	55
30. La legislació posterior	57
31. L'edició sistemàtica de Pastor de 1547-1548	57
32. Les <i>Institucions</i> de Taraçona de 1580	59

II. ESTUDI FILOLÒGIC, per Germà Colón

1. Grafia i fonètica	63
1.1. Grafia	63
1.1.1. Prepalatal fricativa sonora [ʒ]	63
1.1.2. Prepalatal africada sonora [dʒ]	64
1.1.3. Prepalatal fricativa sorda [ʃ]	64
1.1.4. Prepalatal africada sorda [tʃ]	64
1.1.5. Lateral palatal [ʎ]	65
1.1.6. Nasal palatal [ɲ]	65
1.2. Fonètica	66
1.2.1. Vocalisme	66
1.2.1.1. Confusió d' <i>a</i> i <i>e</i> àtones	66
1.2.1.2. Fluctuació entre <i>o</i> i <i>u</i> àtones	66
1.2.1.3. Tancament <i>e > i</i> en contacte amb un so palatal	66
1.2.1.4. Monoftongació d' <i>ei</i> i <i>ui</i> (procedents dels grups llatins ACT i OCT)	66
1.2.1.5. Monoftongació de <i>meytat > mitat</i>	67
1.2.1.6. Tractament de vocals en hiatus ...	67
1.2.2. Consonantisme	68

1.2.2.1.	Africació de [ʒ]	68
1.2.2.2.	La reducció fonètica del grup <i>nv</i>	68
1.2.2.3.	El grup <i>-nt</i> final	68
1.2.2.4.	L'epèntesi consonàntica	69
1.2.2.5.	Caiguda de la sibilant <i>-z-</i> (< <i>-D-</i> , <i>-C^s;</i> <i>-TI-</i>)	69
1.2.2.6.	La desinença verbal <i>-ts</i>	70
2.	Morfosintaxi	70
2.1.	Substantiu i adjectiu	70
2.1.1.	<i>hom / home</i>	70
2.1.2.	<i>Déus / Déu</i>	71
2.1.3.	<i>ferre / ferro</i>	71
2.1.4.	El gènere d'alguns substantius	71
2.1.5.	L'adjectiu <i>fort</i>	71
2.1.6.	El grau comparatiu en l'adjectiu	71
2.2.	La formació del plural	72
2.2.1.	Mots acabats en <i>-s</i>	72
2.2.2.	Mots acabats en <i>-x</i>	72
2.2.3.	Plurals en <i>-ns</i> de mots paroxítons	73
2.3.	Numerals	73
2.3.1.	Numerals cardinals	73
2.3.2.	Numerals ordinals	73
2.4.	Pronoms personals	74
2.4.1.	Les formes tòniques	74
2.4.2.	Les formes àtones	75
2.4.3.	Grups de pronoms àtons	75
2.5.	Possessius	76
2.5.1.	Formes àtones	76
2.5.2.	Formes plenes	77
2.6.	Demostratius	78
2.6.1.	<i>aquest</i>	78
2.6.2.	<i>aqueix</i>	78
2.6.3.	<i>aquell</i>	78
2.6.4.	<i>cell</i>	79
2.6.5.	Els demostratius neutres	79
2.6.6.	La partícula demostrativa <i>ea</i> o <i>ia</i>	80
2.7.	Interrogatius i relatius	80
2.7.1.	Els interrogatius adjectius	80
2.7.2.	Els pronoms relatius <i>qui</i> i <i>que</i>	81
2.7.3.	El relatiu <i>qual</i>	81

2.7.4.	El relatiu de lloc <i>on</i> i la correlació <i>lla on</i>	82
2.7.5.	El relatiu quantitatiu <i>quant</i>	83
2.8.	Pronoms i determinants indefinits	83
2.8.1.	<i>hom</i>	83
2.8.2.	<i>tot, tuyt</i>	83
2.8.3.	<i>casquí, cascun</i>	84
2.8.4.	<i>aital, tal</i>	84
2.8.5.	<i>mateix, maseix, enleix</i>	85
2.8.6.	<i>altre, altri, àls, alre</i>	86
2.8.7.	<i>res</i>	87
2.8.8.	<i>null, negun, nengun, degun</i>	87
2.8.9.	<i>alcun, algun</i>	88
2.8.10.	<i>qualque, qualsevol, etc.</i>	89
2.9.	Pronoms i determinants quantitatius	89
2.9.1.	<i>ambdós</i> i variants	89
2.9.2.	<i>molt, molta</i>	90
2.9.3.	<i>poc, poca</i>	90
2.9.4.	<i>pus, més</i>	90
2.9.5.	<i>aitant, tant</i>	91
2.9.6.	<i>gens</i>	91
2.9.7.	<i>assats</i>	92
2.10.	El sistema verbal	92
2.10.1.	L'infinitiu	92
2.10.2.	Futur i condicional	92
2.10.3.	L'ús del futur	94
2.10.4.	El present d'indicatiu	94
2.10.5.	L'imperfet d'indicatiu	95
2.10.6.	Perfet simple (aorist)	96
2.10.7.	El condicional en <i>-ra</i>	96
2.10.8.	El present de subjuntiu	97
2.10.9.	L'imperfet de subjuntiu	99
2.10.10.	L'imperatiu	99
2.10.11.	Participi present i gerundi	100
2.10.12.	L'ús del participi present i del gerundi	100
2.10.13.	El participi passat	101
2.10.14.	L'ús del participi passat	102
2.10.15.	Els temps composts	102
2.10.16.	La concordança del participi	103

2.10.17.	La veu passiva	104
2.10.18.	Perífrasis d'obligació i de necessitat ..	104
2.10.19.	Temps i modes verbals a les oracions condicionals	106
2.11.	Adverbis i locucions adverbials	107
2.11.1.	Adverbis derivats en <i>-ment</i>	107
2.11.2.	Adverbis i partícules modals	108
2.11.3.	Adverbis de quantitat i d'intensitat ...	111
2.11.4.	Adverbis de temps	111
2.11.5.	Adverbis de lloc	115
2.12.	Preposicions	117
2.12.1.	Ús de les preposicions <i>a, en i de</i>	117
2.12.2.	Altres preposicions	119
2.13.	Conjuncions de coordinació	122
2.13.1.	Coordinació copulativa i disjuntiva ..	122
2.13.2.	Coordinació adversativa	123
2.13.3.	Coordinació consecutiva	124
2.14.	Conjuncions de subordinació	124
2.14.1.	Temporals	124
2.14.2.	Causals	127
2.14.3.	Finals	128
2.14.4.	Condicionals	129
2.14.5.	Concessives	131
2.14.6.	Adversatives	132
2.14.7.	Consecutives i modals	132
3.	Lèxic	134
3.1.	Observacions	134
3.2.	Riquesa del vocabulari general	136
3.3.	Mots "valencians"	137
3.4.	Termes "antiquats"	139
3.5.	Terminologia jurídica	141
3.6.	Cultismes generals	142
3.7.	Variants lèxiques	144
3.8.	Conclusió	145
4.	Notes d'estil	146
4.1.	Els furs jaumins	146
4.2.	Texts dels sobirans postjaumins	148
4.3.	Les peticions de les corts	150

ANNEXS

I. Taula de concordances entre els <i>Costums</i> o <i>Furs de València</i> i els <i>Costums de Lleida</i>	153
II. Taula de concordances de les rúbriques dels <i>Costums de València</i> amb el <i>Còdex justinianeu</i> (CJ), els <i>Furs de València</i> , edició de 1547 (FV), i els <i>Costums de Tortosa</i> (CT)	155
III. Taula dels furs llatins de Jaume I, equivalència amb l'edició de Pastor (1547) i fonts documentals que van servir per a la seva redacció	168
ÍNDIX DE TOPÒNIMS	283
GLOSSARI	289